

'Podríem arribar a veure un pacte d'alcaldes a nivell mundial'

ALBERT PUNSOLA
(/AUTOR/ALBERT-PUNSOLA-44)
Periodista

Periodista

21/12/2014

De l'1 al 12 de desembre va tenir lloc a Lima la **COP-20** (<http://onu.org.pe/cop-20/que-es-la-cop-20/>). Les conferències de les parts (COP) són les cimeres anuals que permeten que els signants del Conveni Marc de les Nacions Unides impulsin la lluita contra l'escalfament global. Per saber de primer mà que ha passat a Lima, amb la mirada dels governs locals parlem amb Mercè Rius, diputada adjunta de Medi Ambient des del

2011, fins el seu recent nomenament com a directora de l'Institut Català d'Energia.

En les darreres COP s'ha instal·lat un cert pessimisme per falta d'avenç. Dins d'aquest context, com valoraria el que ha tingut ocasió de veure a Lima a la COP-20? Vaig sortir amb dues grans sensacions. Per una banda que ja no hi ha discussió, com passava fa tres o quatre anys, sobre la realitat del canvi climàtic. Ara tothom té clar que la qüestió és real i que està aquí i que n'estem patint les conseqüències. No és només futur, és present. I, per altra banda, encara hem d'avançar en com s'aborda aquesta qüestió, sobretot perquè tenim unes diferències importants de visió entre països rics i països en desenvolupament. Un gran factor de desacord és al voltant de qui ha de pagar el cost de les estratègies que cal prendre. Els països més desenvolupats insisteixen en mitigació -reduir les emissions- i els que ho són menys fan èmfasi en adaptació, perquè sol coincidir que aquests països acaben patint més acusadament les conseqüències del canvi climàtic, com inundacions, pluges torrencials, etc.

La paraula que ho resumiria seria "decebedor" o no?

Els interessos són tan diversos que és molt difícil arribar a grans acords d'unanimitat i al final s'acaba anant a acords de mínims on tothom s'hi pugui sentir còmode. A Lima, això ha passat, però també és cert que aquesta cimera tothom la veia des del principi com una transició cap a la cimera que tindrà lloc a l'any 2015 a París. En aquest sentit tampoc estava en l'horitzó tancar documents sinó encarrilar el procés cap a París on, aquí sí, s'hauran de prendre decisions. Jo no diria decebedor perquè, independent de si hi ha acord o no els agents continuen treballant per lluitar contra el canvi climàtic i això és constatable.

(F)

Què se n'espera de la COP-21 a París?

De París s'espera sobretot la consecució d'un document o tractat que sigui adoptat per totes les parts i que tingui força vinculant. Jo crec que s'hauran de rebaixar molt les expectatives per fer-lo possible. Però percebo que hi ha moltes ganes de que aquest acord arribi, entre altres coses perquè la Unió Europea és qui ha apostat més fort en aquest terreny. Copenhagen es va viure com un gran fracàs i, per tant, ara que torna una COP a Europa s'hi jugarà molt fort perquè no hi hagi un altre fracàs. El 2013 ja s'havia dit que la COP de Lima seria per preparar la de París. I fins i tot abans, el 2012, a nivell de governs subnacionals en el **Local Government Climate Roadmap** (<http://www.iclei.org/index.php?id=1197>) ja es va començar a treballar pensant en la cimera del 2015. Aquest posicionament del món local queda expressat en el **Comunicat de Lima** (http://iclei.org/fileadmin/user_upload/ICLEI_WS/Documents/advocacy/LGRoadmap/Lima_COP20/Communique/Local_Government_Climate_Roadmap_LIMA_COMMU). Tothom és conscient que el gran esforç es farà en el COP-21 i serà més decisiu que a Lima.

Tot i així quins altres elements destacaria de la cimera de Lima?

Un dels aspectes que va tenir molta importància és l'avenç en la contribució al fons verd de tots els països participants, un fons que està pensat per donar resposta als problemes de finançament dels països més pobres en les seves accions contra el canvi climàtic. També es va parlar força d'adaptació, és a dir, de com reduir la vulnerabilitat de determinats països als efectes del canvi climàtic. Tenint en compte que darrerament estem veient un increment dels fenòmens meteorològics extrems això és molt rellevant perquè, quan aquests fenòmens s'esdevenen, deixen la població i l'economia en una situació molt precària. I, per tant, cal preparar-se adequadament. Sempre s'ha dit que el cost de no actuar serà superior al d'actuar i és completament cert.

Una altra qüestió destacada per mi és una declaració ministerial que es va fer a favor de l'educació i la conscienciació. Podria semblar només un tema complementari però crec que és decisiu. Així com el qüestionament del canvi climàtic en els àmbits científic i polític ha minvat considerablement, ens trobem que a nivell popular encara hi ha percentatges elevadíssims de persones que diuen en les enquestes "que no ho tenen clar". Per tant la lluita per aquesta conscienciació es converteix un tema fonamental. És que si només s'hi posen els governs i la gent no segueix tampoc avançarem gaire.

Grans potències econòmiques com els EUA, el Canadà, Brasil, Xina, Indonèsia, Rússia o el Japó -cadascuna amb els seus matisos- o no han subscrit el protocol de Kyoto en la seva primera fase, o no ho faran en la segona, o bé són part del protocol però sense objectius d'obligat compliment, és a dir, no hi ha un compromís absolut dels grans emissors de gasos d'efecte hivernacle. Alguns plantegen el seu propi esquema de reducció d'emissions. Com ho veu tot plegat?

Jo vull ser optimista. Pensem que fa un temps la situació era pitjor perquè per exemple ni els Estats Units ni Xina en volien sentir a parlar d'aquesta qüestió. Com a mínim ara parlen del seu propi esquema de limitació d'emissions. Hi hagut un canvi de llenguatge i de posicionament. Als EUA, el propi discurs d'Obama ha canviat respecte a quan ell mateix va començar en el càrrec. Pel que fa a la Xina, vaig estar l'any passat a Beijing i he de dir que són conscients que tenen problemes gravíssims. En aquests moments estan immersos en processos massius de creixement urbà que estan comportant una erosió important de la qualitat de vida. Aquest viatge el vaig fer en el marc d'una cooperació bilateral Unió Europea-Xina, però bàsicament entràvem en contacte amb autoritats locals i es veia preocupació seriosa per com reduir les emissions.

(F)

No hi ha el perill que es creïn dues grans línies de cara al canvi climàtic? La que segueix a partir de la Convenció del Canvi climàtic i les COP, d'un costat, amb lideratge bàsicament europeu, i després tota una sèrie d'esquemes nacionals amb diferent grau de compromís. En definitiva, una manca de compromís únic global.

És que marcar un mateix objectiu a tothom quan les realitats són tan diferents em sembla molt difícil. Hi ha moltes ciutats europees, i de fora d'Europa, que s'han compromès amb el **Pacte d'Alcaldes** (http://www.covenantofmayors.eu/index_en.html) i precisament vaig citar aquest model a Lima, en un acte paral·lel a la Cimera, com un possible referent a nivell global perquè ha donat resultats molt positius, amb unes 6.000 autoritats locals compromeses a molts països. Des de persones vinculades a la Comissió Europea s'ha reflexionat en el sentit d'un possible acord del món local però a una escala global. Aquesta línia s'està treballant i podria ser que donés algun resultat de cara al COP de París. No descarto que arribem a veure un pacte d'alcaldes a nivell mundial.

Els països menys desenvolupats argumenten que no es poden proporcionar certs nivells bàsics de serveis i d'infraestructures i alhora reduir les emissions. Que ha de ser una cosa o l'altra, però no les dues al mateix temps.

Efectivament, s'ha de fixar un objectiu a llarg termini per les emissions en aquests casos -per exemple el 2050- i hem d'incorporar en el discurs, no només les emissions, sinó els drets fonamentals. La situació real és que milions de persones no tenen accés a l'energia ni a l'aigua corrent, ni a serveis bàsics. En aquests indrets el que s'ha de fer primer és assolir aquests serveis bàsics. El que està clar és que, per molt eficient que es sigui, per cobrir aquestes necessitats les emissions creixeran inevitablement. Per això és millor treballar amb un objectiu a més llarg termini de manera que aquests països tinguin permès durant un temps incrementar les emissions.

(F)

Durant la Cimera de Lima vostè es va adreçar al plenari. Quins va ser els eixos de la seva intervenció?

Em vaig referir al fet que qualsevol resposta al canvi climàtic que vulgui tenir èxit ha d'incloure tots els actors socials i tots els nivells de govern. Vaig defensar que, per fer avançar els estats en les accions de mitigació i adaptació, cal l'ajuda dels governs subnacionals -segons el terme utilitzat habitualment- i també dels agents econòmics. Dintre de la lluita contra el canvi climàtic hi ha una altra lluita que és la del reconeixement del paper dels governs locals per part dels estats.

No hi és aquest reconeixement?

Encara no. En part perquè també hi ha estats que tenen conflictes interns i no volen donar-lo. Però precisament l'èxit d'iniciatives com el Pacte dels Alcaldes hi juguen a favor. De fet, moltes ciutats coincideixen a treballar en una mateixa línia perquè una part molt important de les emissions estan associades a les ciutats i la població que viu en ciutats és més gran que mai. Per tot això, l'àmbit local en relació al canvi climàtic adquireix una dimensió considerable. De vegades hi ha països que han anat per una direcció i els governs subnacionals per un altra. Per exemple a Estats Units els que han liderat iniciatives contra el canvi climàtic els darrers anys han estat l'alcalde de Nova York, Michael Bloomberg i el governador de Califòrnia, Arnold Schwarzenegger. I no és casualitat perquè Califòrnia té problemes evidents d'aigua i d'energia i Nova York de risc d'inundació.

¿Com encara la nova etapa com a directora de l'Institut Català d'Energia, tenint en compte que el factor energètic és clau en les emissions?

Com a diputada de Medi Ambient de la Diputació tocava molts temes diferents. Hem d'estar al servei dels municipis i, des d'aquest punt de vista, en aquest mandat hi ha hagut dues qüestions principals: ajudar els municipis a complir amb la legislació vigent i veure què podíem tirar endavant en un context de crisi en què les inversions havien de ser forçosament limitades. I en aquesta segona qüestió destacaven els temes energètics perquè si es millora l'eficiència això té un retorn ambiental i econòmic indiscutible. Per tant, ara trobar-me a la presidència de l'ICAEN em dona una sensació de continuïtat. Quan parlem de mitigar i de reduir les emissions causants del canvi climàtic estem parlant d'energia. En tot cas ara treballaré amb visió de país, però sempre incloent-hi, naturalment, el món local.

Etiquetes: [Món](#) (/etiquetes/mon)

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/entrevista/podriem-arribar-a-veure-un-pacte-dalcaldes-a-nivell-mundial-1>) (<https://www.sostenible.cat/print/entrevista/podriem-arribar-a-veure-un-pacte-dalcaldes-a-nivell-mundial-1>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *[Enviaments anteriors](/newsletter/sostenible) (/newsletter/sostenible)

(I)

**Diputació
Barcelona**<http://www.diba.cat>[Arxiu](/arxiu) (/arxiu)[Continguts per categoria](/tagclouds/chunk/3) (/tagclouds/chunk/3)[Continguts per etiqueta](/tagclouds/chunk/1) (/tagclouds/chunk/1)[Continguts per municipi](/tagclouds/chunk/2) (/tagclouds/chunk/2)[Avís legal](http://www.diba.cat/avislegal) (http://www.diba.cat/avislegal)[Contacte](/formulari/contacte) (/formulari/contacte)[RSS](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=) (https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888><http://www.twitter.com/xarxasost><http://youtube.com/xarxasost>[\(rss.xml\)](#)